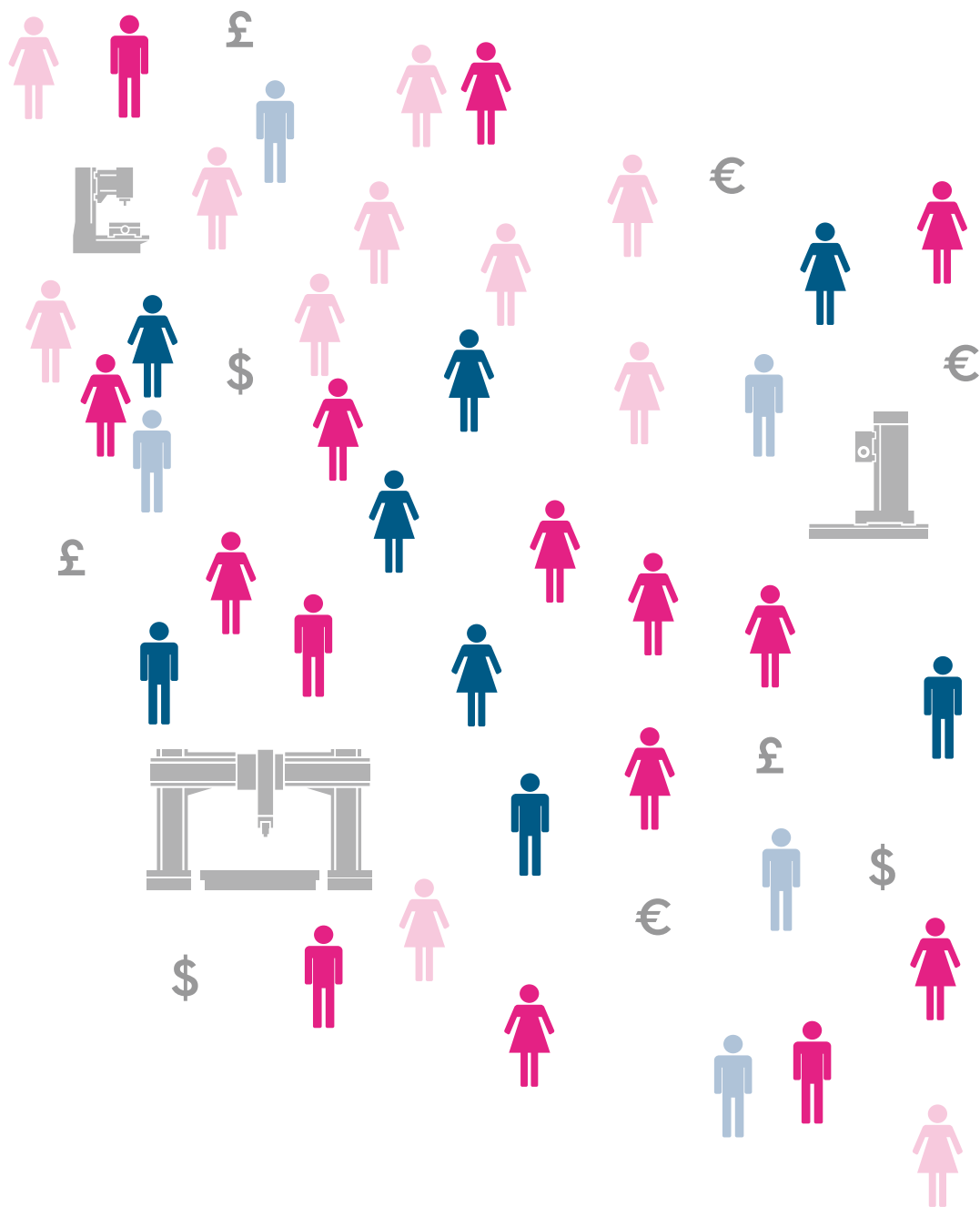

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Příjmy a benefity

STROJÍRENSKÝCH PROFESÍ

Informace o reálných příjmech a benefitech, vazba na region
i na profesi, prestiž profesí.

Copyright © Výzkumný ústav práce a sociálních věcí – VÚPSV, v. v. i.

Copyright © ČVUT v Praze, Fakulta strojní, Ústav výrobních strojů a zařízení – RCMT

Copyright © Svaz strojírenské technologie, z. s.

Rok vydání 2019

Příjmy a benefity

STROJÍRENSKÝCH PROFESÍ

Informace o reálných příjmech a benefitech, vazba na region i na profesi, prestiž profesí.

Informačně-edukační materiály na podporu výběru strojírenských oborů vzdělání u dívek/žen.

3

PROJEKT:

CZ.03.1.51/0.0/0.0/15_028/0006227 Odstraňování předsudků vůči strojírenským oborům při kariérovém rozhodování u dívek/žen

ZADAVATEL:

Projekt je realizován v rámci Operačního programu Zaměstnanost za podpory Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR

PŘÍJEMCE PROJEKTU

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí – VÚPSV, v. v. i.
Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7
www.vupsv.cz

DALŠÍ ÚČASTNÍCI PROJEKTU

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta strojní, Ústav výrobních strojů a zařízení – RCMT
Horská 3, 128 00 Praha 2
www.rcmt.cvut.cz

Svaz strojírenské technologie, z. s.
Politických vězňů 1419/11, 113 42 Praha 1
www.sst.cz

AUTOŘI:

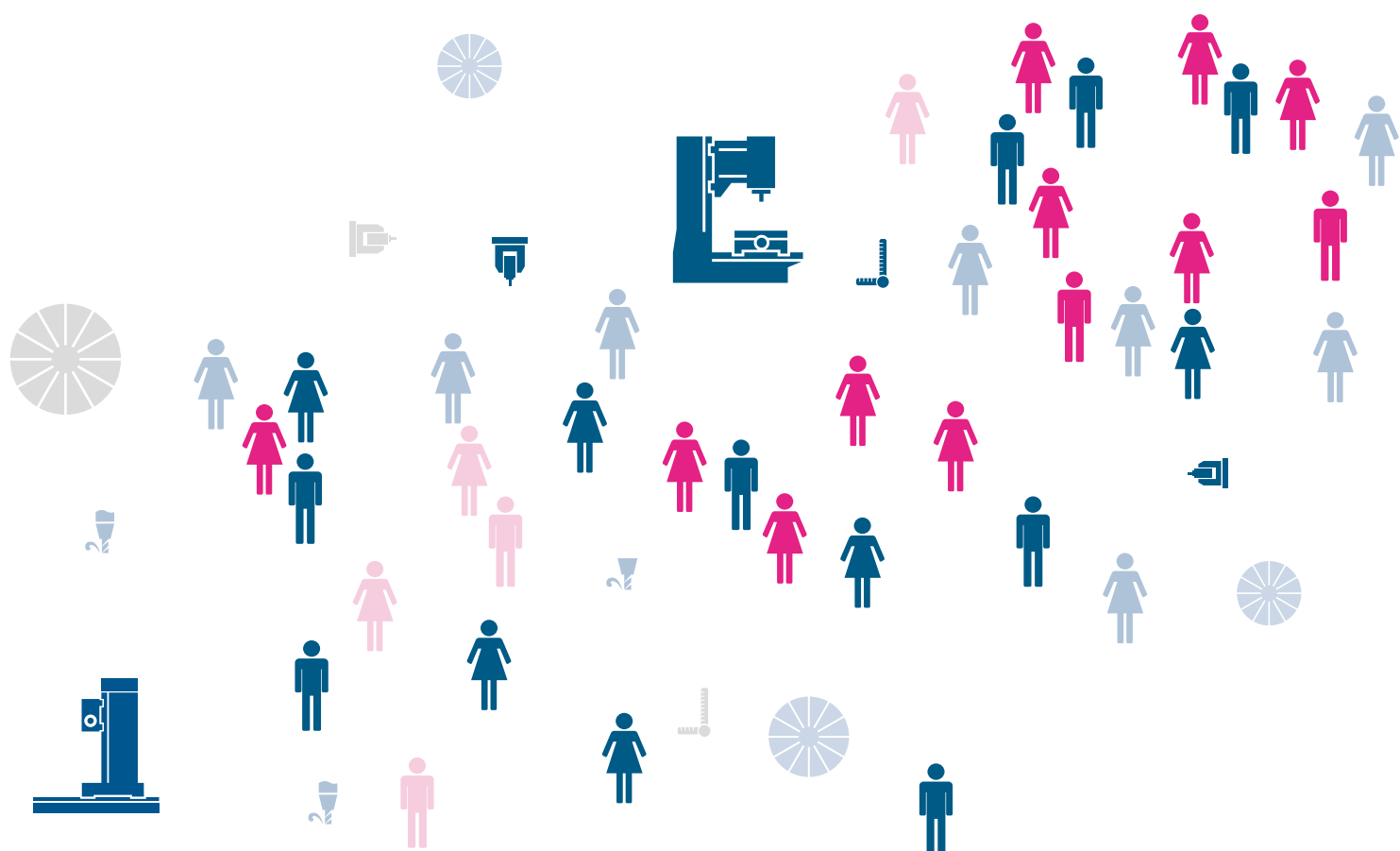
Mgr. Jaromíra Kotíková (VÚPSV)
Mgr. Pavlína Šťastnová (VÚPSV)
Ing. Jan Smolík, Ph.D. (RCMT)
Mgr. Ester Kopecká, DiS. (RCMT)
doc. Ing. Petr Kolář, Ph.D. (RCMT)
Ing. Michal Fürbacher (RCMT)
Ing. Leoš Mačák (SST)
Ing. Bedřich Musil (SST)

INFORMACE
O REÁLNÝCH
PŘÍJMECH
A BENEFITECH, VAZBA
NA REGION I NA
PROFESI, PRESTIŽ
PROFESÍ.

OBSAH

1 Úvod	7
2 Vymezení oblasti strojírenství a základ analýzy	10
2.1 Popis oddílu CZ-NACE 28 Výroba strojů a zařízení jinde neuvedených reflektující rok 2017	10
2.2 Zpracování v následující analýze	12
3 Aktuální příjmy ve strojírenských oborech	13
3.1 Počty zaměstnanců	13
3.2 Vazba mzdy a dosaženého vzdělání	13
4 Dlouhodobé statistiky příjmů ve strojírenských oborech	15
4.1 Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy podle vzdělání	15
4.2 Vývoj mzdové úrovně podle strojírenských profesí	16
4.3 Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy v jednotlivých krajích	18
4.4 Příjmy absolventů pracujících ve strojírenství	20
5 Informace o benefitech ve strojírenství	23
5.1 Vybrané zaměstnanecké benefity ve strojírenských oborech v roce 2017 dostupné z šetření IPP	23
6 Závěr a shrnutí	25
7 Seznam zdrojů	26

1 | ÚVOD

7

Přestože počet žen zaměstnaných v průmyslových firmách v posledních letech mírně stoupá, je potenciál širšího zapojení a uplatnění žen ve všech profesích, které potřebují strojírenské firmy stále veliký. Strojírenské firmy zaměstnávají s velkou převahou muže a stále bojují s nedostatkem zájmu uchazečů téměř o všechny pozice. Zvýšení zájmu dívek o studium oborů uplatnitelných ve strojírenství a zvýšení zájmu dívek a žen o práci ve strojírenství může vést ke zlepšení balance chybějících profesionálů a současně **může dívkám a ženám otevřít dveře do oblastí profesního uplatnění s dlouhodobou perspektivou.**

Ministerstvo práce a sociálních věcí před několika lety vyhlásilo výzvu k podávání návrhů na grantové projekty z Operačního programu Zaměstnanost, které by měly podporovat odstraňování genderových předsudků a současně musí být zaměřeny na státní správu jako primární cílovou skupinu. Ve spolupráci Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i., Výzkumného centra pro strojírenskou výrobní techniku a technologii RCMT (ČVUT v Praze, Fakulta strojní) a Svazu strojírenské technologie, z. s. vznikla myšlenka posílit zájem dívek a žen o práci a profesní uplatnění ve strojírenství, a zejména v oboru strojírenské výrobní techniky. Podařilo se získat zájem generálního ředitelství Úřadu práce ČR a Magistrátu hlavního města Praha, jako klíčových partnerů, jejichž pracovníci na pozici poradců, resp. pracovníci spravovaných škol poskytujících poradenství, tvoří cílovou skupinu projektu.

Cílem projektu je především přispět k žádoucí pozitivní změně názorů na charakter strojírenských profesí a k **odbourávání přetrvávajících předsudků vůči uplatnění dívek a žen ve strojírenství.**

Projekt se primárně zaměřuje na poradce, protože právě tito lidé, společně s rodiči dětí, významně ovlivňují studijní a profesní rozhodování mladých dívek a žen i pracujících žen. Implicitní skupinou osob, ke které se výsledky projektu následně přirozeně dostanou, jsou dívky na základních a středních školách, které se rozhodují o dalším studiu a o směřování své kariéry a také ženy, které hledají nové zaměstnání.

Projekt je zaměřen explicitně na zlepšení informovanosti a vytvoření pracovních podkladů pro práci:

- a) poradců Úřadu práce ČR pro volbu povolání, pracujících v IPS (Informační a poradenské středisko) a
- b) výchovných a kariérních poradců ZŠ a SŠ na území hl. města Prahy, kteří vedou s dětmi poradenské diskuse nad možnostmi dalšího studia a povoláním.

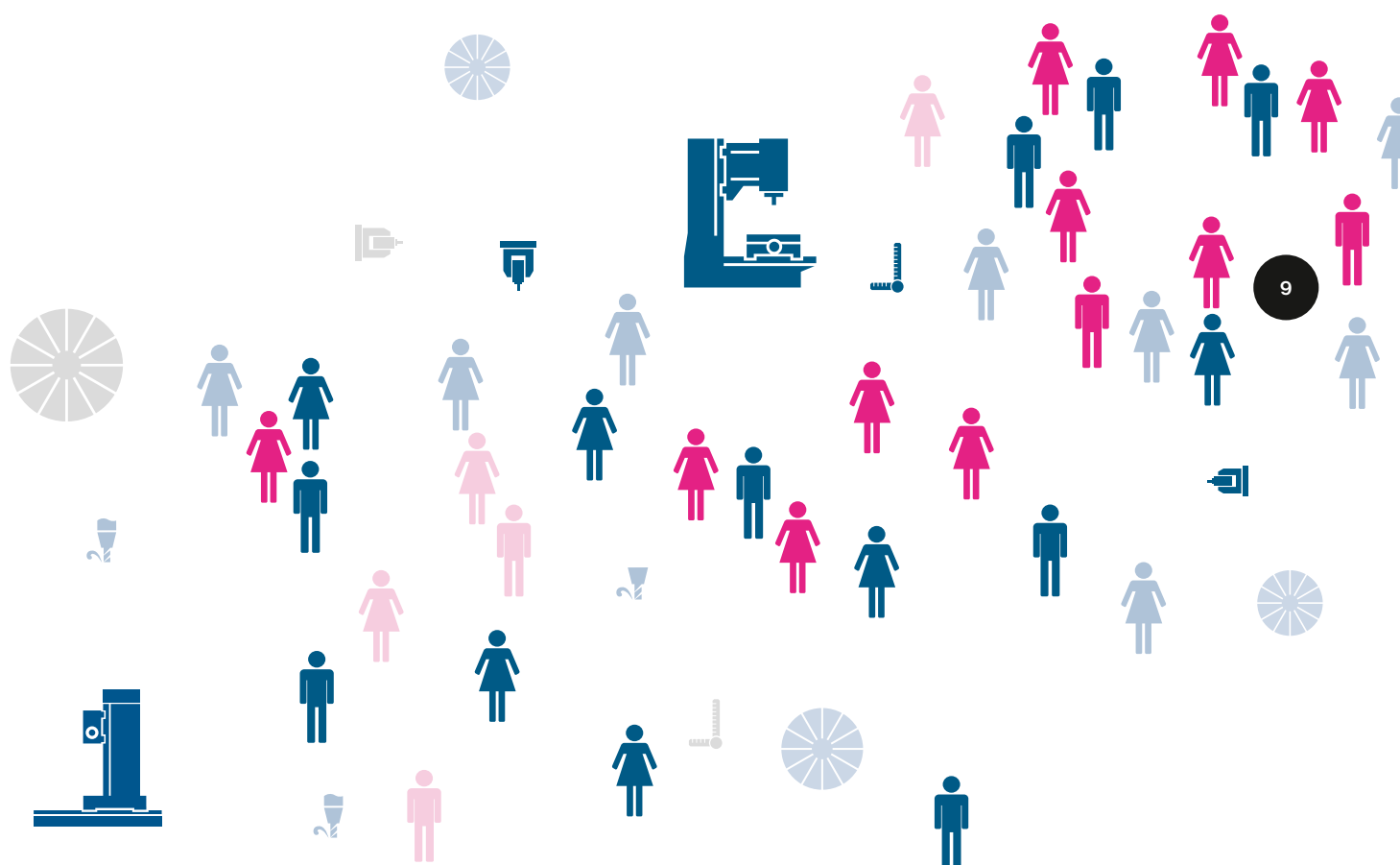
Projekt nese oficiální označení „Odstraňování předsudků vůči strojírenským oborům při kariérovém rozhodování u dívek/žen“ a je realizován za finanční podpory EU z Operačního programu Zaměstnanost v období 9/2017–8/2019. V rámci projektu mimo jiné vznikly informační materiály pro cílovou skupinu poradců. Celkem bylo vytvořeno šest samostatných brožur obsahujících aktuální informace o tom, co je to strojírenská výrobní technika v ČR, jaké jsou perspektivy tohoto oboru, jaké jsou platové podmínky, jaké jsou možnosti vzdělávání, jak dnes vypadá práce ve vybraných profesích a nakonec brožura představující příklady žen pracujících ve strojírenství na různých pozicích. Dále byly vytvořeny zjednodušené informační materiály vhodné pro práci s klienty poradců, které zejména vhodnou formou přiblíží vybrané pracovní pozice ve strojírenství. Vytváření všech informačních materiálů bylo konzultováno s poradci v průběhu projektu v rámci workshopů. Poradcům byly materiály prezentovány v pracovních verzích. Konečná podoba brožur i zjednodušených materiálů pro práci s klienty reflektuje připomínky a podněty poradců. Jedním z šesti materiálů, resp. brožur pro práci poradců je i tento dokument, který se Vám dostává do rukou.

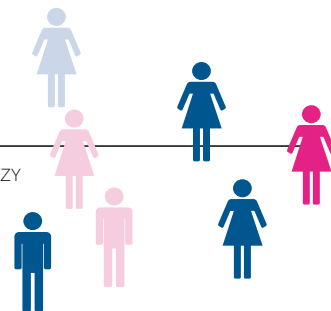
Druhá skupina materiálů – informační materiály pro potřeby výchovných/kariérních poradců ZŠ a SŠ a kariérních poradců na ÚP ČR –, představující základní informace v oblasti příjmů a benefitů ve strojírenských profesích zpracovává následující téma: **Informace o reálných příjmech a benefitech, vazba na region i na profesi, prestiž profesí.**

Tento materiál má sloužit pro práci kariérních poradců a jako materiál, který kariérní poradci využijí při výkonu poradenského procesu k předávání objektivních informací (nezatížených předsudky) ohledně možností uplatnění dívek/žen ve strojírenských oborech.

Cílem vytvořených materiálů je umožnit kariérním poradcům:

- vytvořit si reálnou představu o moderním strojírenství, resp. strojírenské výrobní technice a minimalizovat tak stereotypní a zkreslené vnímání „strojařiny“,
- poskytovat žádoucí informace umožňující zodpovědné rozhodování při volbě profesní kariéry, informace ohledně perspektivy uplatnění ve strojírenství na základě statistických informací o dosavadním vývoji a predikci potřeb trhu práce. Poskytnout informace o aktuálních možnostech studia a vzdělávání ve strojírenských oborech.

2 I VYMEZENÍ OBLASTI STROJÍRENSTVÍ A ZÁKLAD ANALÝZY

10

Pojem strojírenství je velmi široký. Pro účel možného sledování příjmů zaměstnanců ve strojírenství je třeba přesnější vymezení oblasti strojírenství.

Pro toto vymezení využíváme rozdělení průmyslových podniků podle převažující ekonomické činnosti podle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Kódování CZ-NACE vychází ze standardní klasifikace ekonomických činností Evropské unie NACE. Do následující analýzy příjmů jsme zahrnuli zejména podniky s převažující produkcí v oblasti oddílu CZ-NACE 28 Výroba strojů a zařízení j. n. Jako doplňující byla provedena analýza také nad oddílem CZ-NACE 33 – Opravy a instalace strojů a zařízení, která s oddílem CZ-NACE 28 věcně souvisí a je blízká. Primárně významné jsou z hlediska sledování příjmů v oblasti strojírenské výrobní techniky ukazatele vázané na oddíl CZ-NACE 28 Výroba strojů a zařízení j. n.

Níže uvádíme podrobnější aktuální charakteristiku oddílu CZ-NACE 28 citovanou z dokumentu MPO, ČSU a SP ČR Panorama zpracovatelského průmyslu.

2.1 Popis oddílu CZ-NACE 28 Výroba strojů a zařízení jinde neuvedených reflektující rok 2017

2.1.1 Charakteristika oddílu CZ-NACE 28

Členění oddílu CZ-NACE 28 podle jednotlivých skupin:

- 28.1 Výroba strojů a zařízení pro všeobecné účely;

- 28.2 Výroba ostatních strojů a zařízení pro všeobecné účely;
- 28.3 Výroba zemědělských a lesnických strojů;
- 28.4 Výroba kovoobráběcích a ostatních obráběcích strojů;
- 28.9 Výroba ostatních strojů pro speciální účely.

Významným oddílem českého zpracovatelského průmyslu je výroba strojů a zařízení CZ-NACE 28. Zahrnuje velmi širokou paletu zařízení, která mechanicky nebo tepelně působí na materiály nebo na materiálech provádí výrobní procesy (např. manipulaci, postřikování, vážení nebo balení), včetně výroby jejich mechanických komponentů, které produkují a využívají sílu. Patří sem také speciálně vyrobené díly na tyto stroje a zařízení. Do tohoto oddílu dále patří pevná, pohyblivá nebo ručně ovládaná zařízení bez ohledu na to, zda jsou určena pro průmysl, řemesla, stavebnictví, zemědělství nebo pro použití v domácnostech. Oddíl zahrnuje rovněž výrobu speciálních zařízení pro cestující nebo nákladní dopravu. Vývoj, výroba, prodej a export zařízení oddílu CZ-NACE 28 je indikátorem stavu a dalšího vývoje českého hospodářství.

V oddílu je dominance velkých a středních podniků. Velké podniky tvořily okolo 50 % tržeb, přidané hodnoty a zaměstnanců. Střední podniky měly podíl okolo jedné třetiny. Zbytek tvoří malé podniky.

Nejdůležitější skupinou je skupina 28.2, která se podílí u vybraných ukazatelů více než jednou třetinou na výši ukazatelů oddílu s výjimkou počtu jednotek, kde tvoří skoro dvě třetiny. Z ostatních skupin jsou z hlediska počtu podniků větší 28.1 a 28.9, ostatní jsou méně významné.

2.1.2 Hlavní ekonomické ukazatele oddílu CZ-NACE 28

V období 2008 až 2010 počet jednotek rostl, zatímco počet zaměstnaných osob klesal. V dalších letech až do roku 2017 měly oba ukazatele opět protichůdný vývoj, kdy počet jednotek klesal při růstu počtu zaměstnaných osob. Přidaná hodnota i tržby v roce 2009 zaznamenaly pokles a dále rostly, s výjimkou roku 2016 u tržeb. Průměrná mzda v celém období 2008 až 2017 neustále rostla. Produktivita práce až na výjimky rostla a v roce 2017 dosáhla v daném období své maximální hodnoty.

Vývoj indexu cen vykazoval v období 2008 až 2017 stagnaci či velmi mírný růst.

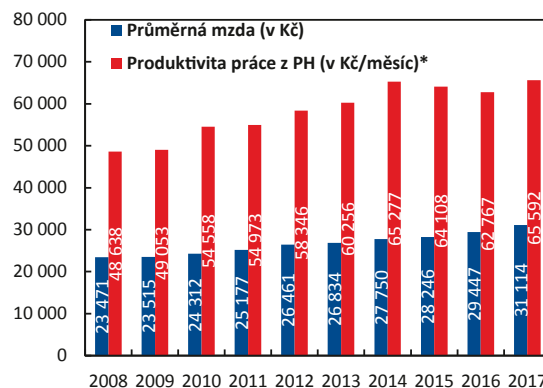
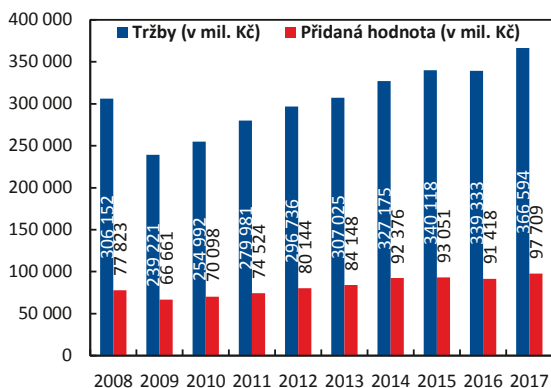
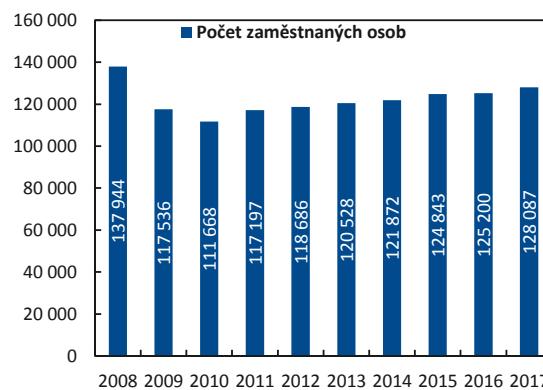
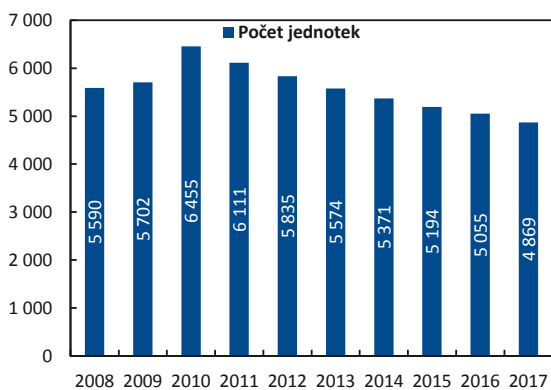
Po většinu let oddíl dosahoval záporných hodnot Spreadu (rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou),

včetně roku 2017. Do kladných hodnot se Spread dostal ve třech letech 2012, 2014 a 2015, když tahounem dobré hodnoty Spreadu byla hodnota rentability vlastního kapitálu.

V roce 2017 měla kladnou hodnotu ekonomického zisku pouze skupina 28.2. Ostatní skupiny vykazovaly záporné hodnoty EVA (Economic Value Added). Meziročně 2017/2016 vykázal celý oddíl, i všechny skupiny oddílu, pokles hodnoty EVA, celkem o 3,3 mld. Kč. Snížení způsobil pokles Spreadu a v jeho rámci potom nižší hodnota ROE (Return of Equity) a také nárůst rizika. Na ROE negativně působil pokles ukazatele EBIT/Aktiva (ukazatel rentability).

Další data jsou dostupná na webu MPO v interaktivním prohlížeči ekonomických ukazatelů (<https://www.mpo.cz/cz/panorama-interaktivni-tabulka.html>).

HLAVNÍ EKONOMICKÉ UKAZATELE ODDÍLU CZ-NACE 28

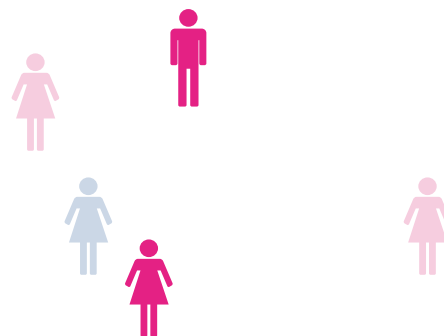
Pramen: ČSÚ, výpočty MPO

* Jedná se o alikvotní měsíční podíl vypočtený z ročních údajů

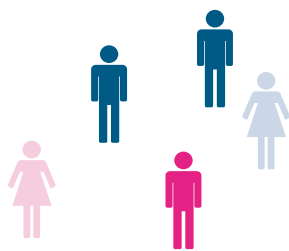
2.2 Zpracování v následující analýze

Následující kapitoly tohoto materiálu předkládají informace o příjmech a benefitech ve strojírenství a vycházejí z podrobné analýzy provedené ve spolupráci ČVUT, Fakulty strojní, RCMT a společností TREXIMA, spol. s r.o. Strojírenské obory jsou pro účely této analýzy vymezeny odvětvovými oddíly klasifikace ekonomických činností CZ-NACE 28 – Výroba strojů a zařízení j. n. a CZ-NACE 33 – Opravy a instalace strojů a zařízení. Tyto oddíly spadají do zpracovatelského průmyslu (sekce C klasifikace CZ-NACE), jež je největší odvětvovou sekcí v České republice. Podle údajů Českého statistického úřadu z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) bylo ve zpracovatelském průmyslu v roce 2017 zaměstnáno téměř 1,5 mil. osob. Z toho necelých 123 tis. pracovalo ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) a přibližně 49 tis. v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33).

Zdrojem informací o příjmech pro provedenou analýzu byl Informační systém o průměrném výdělku (ISPV), který pravidelně monitoruje výdělkové úrovně a pracovní doby zaměstnanců v České republice. Informace o benefitech byly získány z šetření Informace o pracovních podmínkách (IPP), která sleduje pracovní a mzdové podmínky u zaměstnavatelů v České republice na základě analýzy kolektivních smluv. Budou uvedeny informace o běžně používaných zaměstnaneckých benefitech jako je například příspěvek na stravování nebo zvýšení nároku na dovolenou.

Tento materiál vzhledem k omezenému rozsahu nemůže obsahovat všechny podrobnosti výchozí analýzy. Případní zájemci o poskytnutí kompletní analýzy nechtě kontaktují autorský kolektiv.

3 | AKTUÁLNÍ PŘÍJMY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH

3.1 Počty zaměstnanců

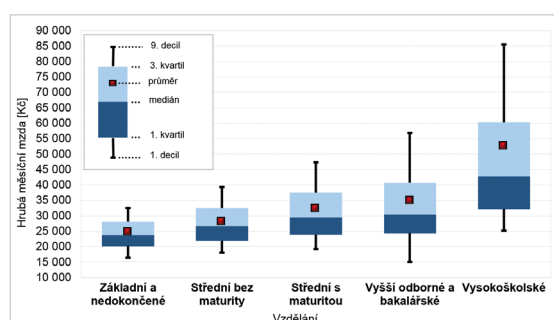
Tabulka níže uvádí **počty zaměstnanců** ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) a v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) v roce 2017 **podle pohlaví**. Dále jsou v téže tabulce vypočteny podíly mužů a žen na celkovém počtu zaměstnanců v jednotlivých strojírenských oborech. Ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) ve mzdové sféře ČR v roce 2017 pracovalo celkem 111,4 tis. osob, z toho 75 % **mužů** a 25 % žen. V opravách a instalacích strojů a zařízení je podíl mužů ještě vyšší. V roce 2017 bylo v tomto odvětví zaměstnáno **35,5 tis.** osob, z toho **85 % mužů**, zbývajících 15 % tvořily ženy.

Pohlaví	Počet zaměstnanců	Relativní četnost
CZ-NACE 28 – Výroba strojů a zařízení		
Muži	83,2 tis.	75 %
Ženy	28,2 tis.	25 %
Celkem	111,4 tis.	100 %
CZ-NACE 33 – Opravy a instalace strojů a zařízení		
Muži	30,1 tis.	85 %
Ženy	5,4 tis.	15 %
Celkem	35,5 tis.	100 %

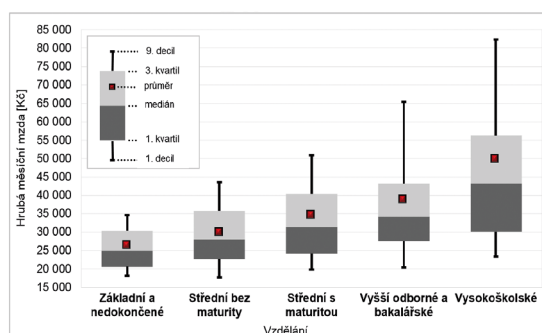
- POČTY ZAMĚŠTNANCŮ VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH A JEJICH RELATIVNÍ ČETNOST PODLE POHLAVÍ V ROCE 2017, MZDOVÁ SFÉRA ČR

3.2 Vazba mzdy a dosaženého vzdělání

Následující grafy prezentují, že ve strojírenských oborech platí, že čím **vyšší dosažené vzdělání**, tím **vyšší mzda**. S rostoucím vzděláním se také zvyšuje variabilita mezd.

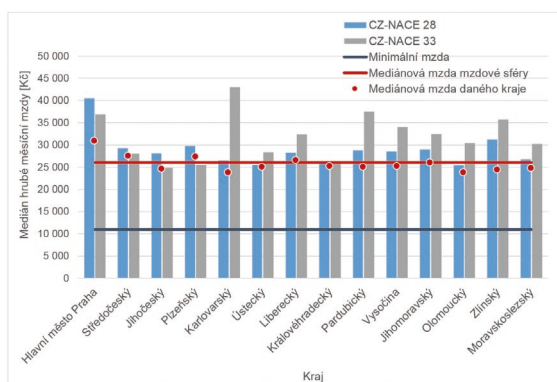
- DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE VÝROBĚ STROJŮ A ZAŘÍZENÍ (CZ-NACE 28) V ROCE 2017 PODLE VZDĚLÁNÍ

- DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY V OPRAVÁCH A INSTALACÍCH STROJŮ A ZAŘÍZENÍ (CZ-NACE 33) V ROCE 2017 PODLE VZDĚLÁNÍ

Nejvyšší úroveň odměňování **ve výrobě strojů a zařízení** (CZ-NACE 28) je v **Hlavním městě Praze**. **Medián hrubé měsíční mzdy** tam v roce 2017 činil cca **40 500 Kč**. Zaměstnanci pracující **v opravách a instalacích strojů a zařízení** jsou potom nejlépe odměňováni v kraji **Karlovarském**, kde medián jejich hrubé měsíční mzdy dosahoval téměř **43 000 Kč**. Ve většině případů jsou zaměstnanci ve strojírenských oborech odměňováni nad úrovní příslušného kraje.

■ MZDOVÁ ÚROVEŇ VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH ČR V ROCE 2017

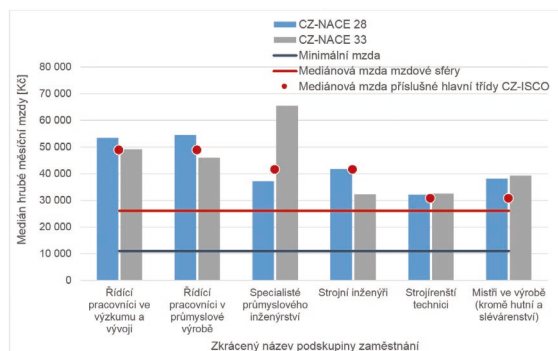
Pro grafické znázornění v následujícím grafu bylo vybráno na ukázkou šest podskupin zaměstnání, které se vyskytují ve strojírenských oborech, konkrétně **řídící pracovníci ve výzkumu a vývoji, řídící pracovníci v průmyslové výrobě, specialisté v oblasti průmyslového inženýrství, strojírenští technici a mistři ve výrobě**. Na první pohled je patrné, že všechny **vybrané podskupiny zaměstnání** jsou **ve strojírenských oborech odměňovány nad úrovní mzdové sféry ČR**.

Řídící pracovníci ve výzkumu a vývoji a průmyslové výrobě v odvětví **výroba strojů a zařízení** (CZ-NACE 28) jsou odměňováni **o cca 5 000 Kč lépe než řídící pracovníci** (1. hlavní třída CZ-ISCO) ve mzdové sféře ČR celkově. **Řídící pracovníci ve výzkumu a vývoji** v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) jsou odměňováni **přibližně na úrovni řídicích pracovníků** (1. hlavní třídy CZ-ISCO) mzdové sféry, kdežto **medián hrubé měsíční mzdy řídicích pracovníků v průmyslové výrobě** v opravách a instalacích strojů a zařízení

(CZ-NACE 33) byl v roce 2017 zhruba **o 2 000 Kč nižší než medián hrubé měsíční mzdy všech řídicích pracovníků** (1. hlavní třídy CZ-ISCO).

Dalšími vybranými podskupinami zaměstnání jsou **specialisté v průmyslovém inženýrství a strojírenští inženýři**. Tyto profese spadají podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO do 2. hlavní třídy, což jsou **specialisté**. **Medián hrubé měsíční mzdy specialistů průmyslového inženýrství ve výrobě strojů a zařízení** (CZ-NACE 28) byl v roce 2017 **o 4 000 Kč nižší než medián hrubé měsíční mzdy specialistů mzdové sféry ČR** (2. hlavní třídy CZ-ISCO). Naopak **medián hrubé měsíční mzdy specialistů průmyslového inženýrství v opravách a instalacích strojů a zařízení** (CZ-NACE 33) v roce 2017 **převyšoval úroveň odměňování specialistů mzdové sféry o více než 20 000 Kč**.

Strojírenští technici a mistři ve výrobě se v klasifikaci zaměstnání řadí mezi **technické a odborné pracovníky** (3. hlavní třída CZ-ISCO). **Strojírenští technici** jak ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28), tak v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) jsou odměňováni **mírně nad úrovní technických a odborných pracovníků** (3. hlavní třídy CZ-ISCO). **Medián hrubé měsíční mzdy mistrů ve výrobě** byl v roce 2017 v obou sledovaných strojírenských oborech **vyšší než mediánová mzda technických a odborných pracovníků** (3. hlavní třídy CZ-ISCO), ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) **o 7 500 Kč** a v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) **o 8 500 Kč**.

■ MZDOVÁ ÚROVEŇ VYBRANÝCH PODSKUPIN ZAMĚSTNÁNÍ VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V ROCE 2017

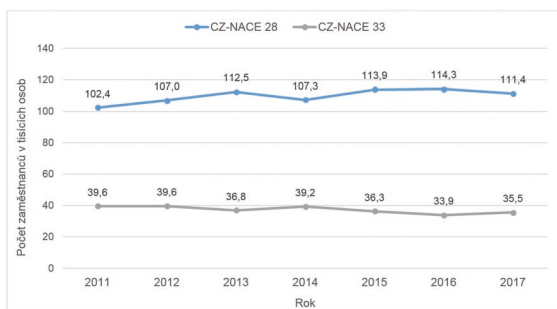

4 | DLOUHODOBÉ STATISTIKY PŘÍJMŮ VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH

15

Než přejdeme k samotným údajům o příjmech a benefitech, podívejme se, jak se ve sledovaném období vyvíjel **počet zaměstnanců ve strojírenských oborech ve mzdové sféře ČR**.

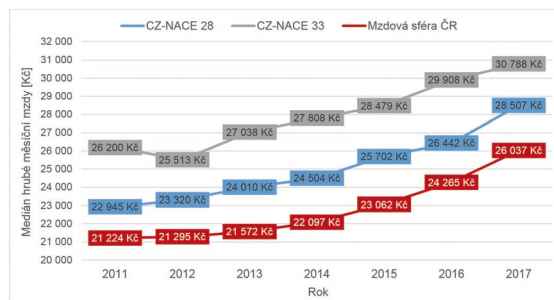
Výroba strojů a zařízení (CZ-NACE 28) je z hlediska počtu zaměstnanců dlouhodobě větším strojírenským odvětvím než opravy a instalace strojů a zařízení (CZ-NACE 33). Počet zaměstnanců ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) vzrostl ze 102,4 tis. v roce 2011 na 111,4 tis. v roce 2017. Nejvíce zaměstnanců v tomto odvětví bylo ve sledovaném období v roce 2016 (114,3 tis.). Naopak v opravách a instalacích strojů a zařízení klesl počet zaměstnanců z 39,6 tis. v roce 2011 na 35,5 tis. v roce 2017.

■ VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 (MZDOVÁ SFÉRA ČR)

Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy ve zmíněných strojírenských odvětvích a ve mzdové sféře ČR v letech 2011 až 2017 je znázorněn na následujícím obrázku. Kromě postupného růstu mediánu hrubé měsíční mzdy v čase, který není nijak překvapivý, je také vidět, že po celé sledované

období byli **zaměstnanci v obou strojírenských oborech odměňováni nad úrovní ČR**.

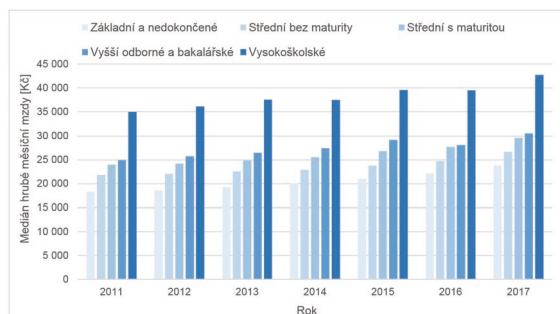
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH A MZDOVÉ SFÉRE ČR V LETECH 2011–2017

4.1 Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy podle vzdělání

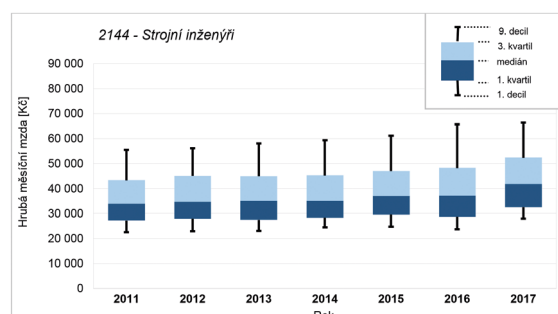
V obou strojírenských oborech dlouhodobě platí, že čím vyšší dosažené vzdělání, tím vyšší mzda. Přičemž nejmenší rozdíl v úrovni odměňování je mezi středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným a bakalářským vzděláním. Zaměstnanci s vyšším odborným a bakalářským vzděláním si oproti zaměstnancům se středním vzděláním s maturitou polepšili přibližně pouze o 2 000 Kč. Naopak dlouhodobě největší rozdíl v odměňování je mezi vyšším odborným a bakalářským a vysokoškolským vzděláním, kde se rozdíl v mediánu hrubé měsíční mzdy těchto vzdělanostních skupin ve strojírenských oborech ve sledovaném období pohyboval kolem 10 000 Kč.

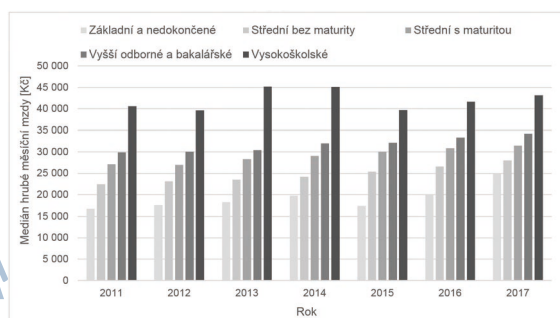
16

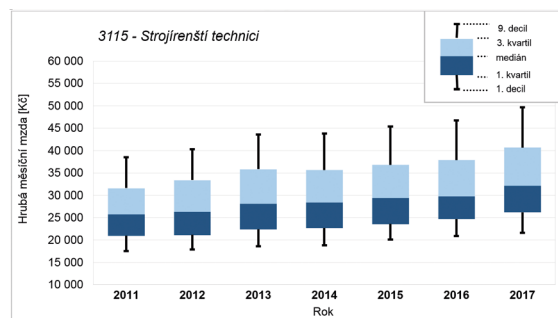
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE VÝROBĚ STROJŮ A ZAŘÍZENÍ (CZ-NACE 28) V LETECH 2011–2017 PODLE VZDĚLÁNÍ

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY STROJNÍCH INŽENÝRŮ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011–2017

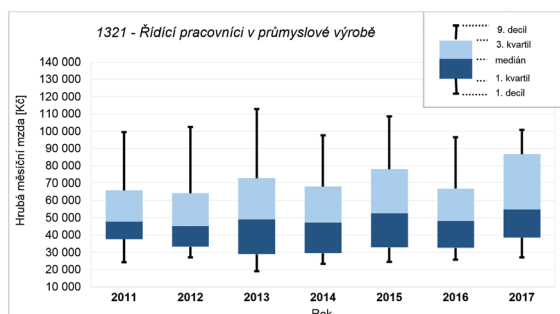

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY V OPRAVÁCH A INSTALACÍCH STROJŮ A ZAŘÍZENÍ (CZ-NACE 33) V LETECH 2011–2017 PODLE VZDĚLÁNÍ

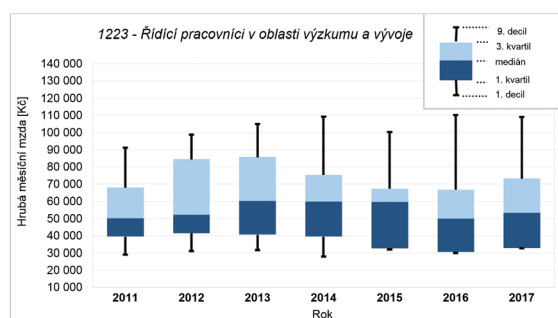

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY STROJÍRENSKÝCH TECHNIKŮ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011–2017

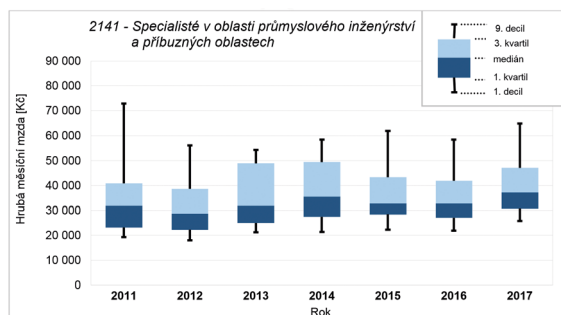
4.2 Vývoj mzdové úrovně podle strojírenských profesí

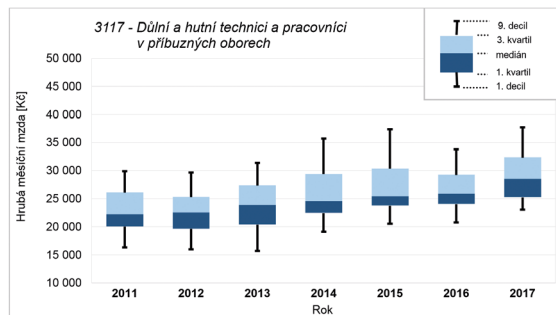
■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY ŘÍDÍCÍCH PRACOVNÍKŮ V PRŮMYSLOVÉ VÝROBĚ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011–2017

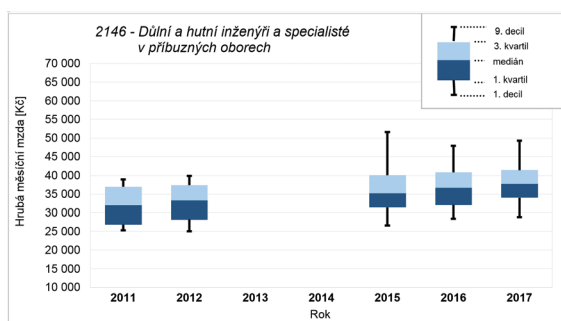
■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY ŘÍDÍCÍCH PRACOVNÍKŮ VE VÝZKUMU A VÝVOJI V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011–2017

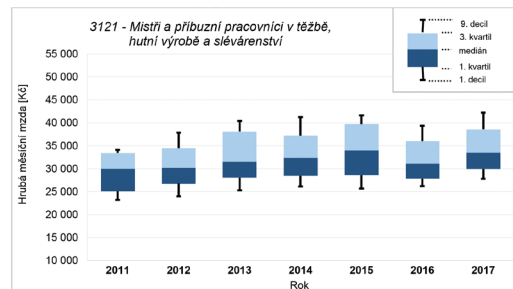
■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY SPECIALISTŮ V PRŮMYSLovém INŽENÝRSTVÍ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011-2017

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY DŮLNÍCH A HUTNÍCH TECHNIKŮ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011-2017

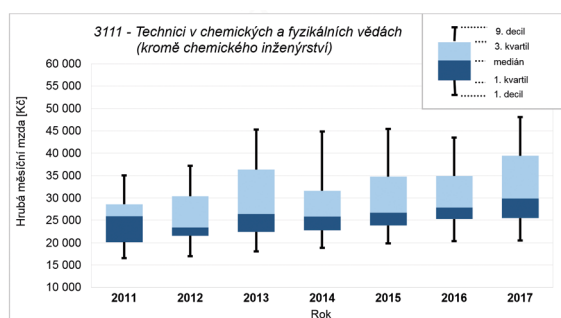

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY DŮLNÍCH A HUTNÍCH INŽENÝRŮ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011-2017

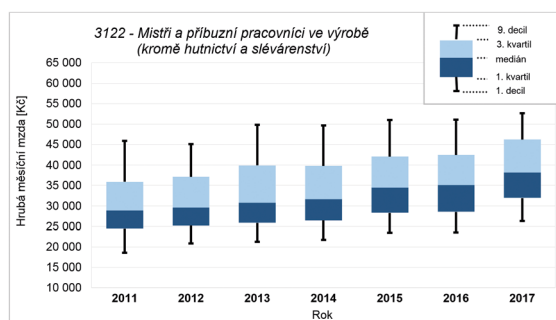

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY MISTRŮ V TĚŽBĚ, HUTNÍ VÝROBĚ A SLÉVÁRENSTVÍ V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011-2017

Pozn.: hodnoty v letech 2013 a 2014 nejsou uvedeny z důvodu nesplnění publikačních kritérií.

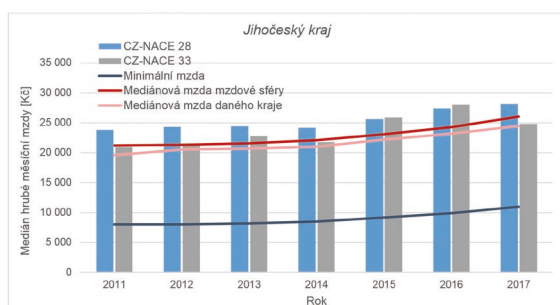

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY TECHNIKŮ V CHEMICKÝCH A FYZIKÁLNÍCH VĚDÁCH V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011-2017

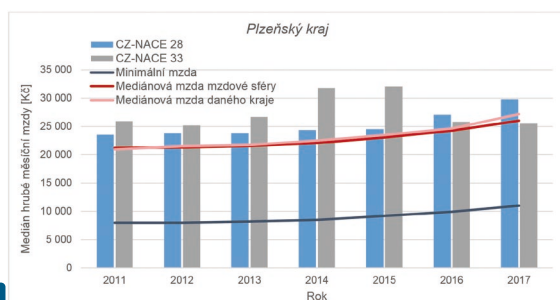

■ VÝVOJ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY MISTRŮ VE VÝROBĚ (KROMĚ HUTNICTVÍ A SLÉVÁRENSTVÍ) V ODVĚTVĚ CZ-NACE 28 V LETECH 2011-2017

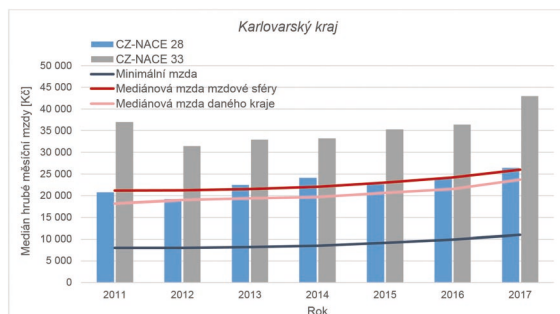
4.3 Vývoj mediánu hrubé měsíční mzdy v jednotlivých krajích

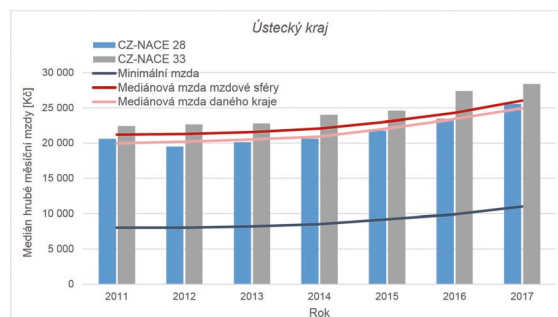
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V JIHOČESKÉM KRAJI

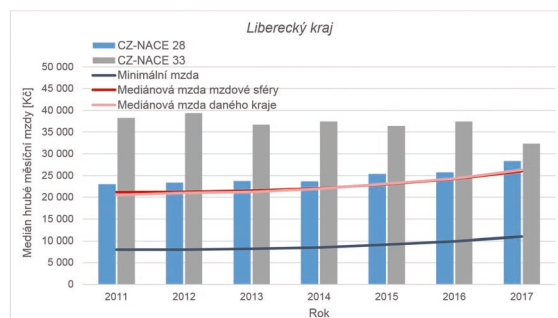
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V PLZEŇSKÉM KRAJI

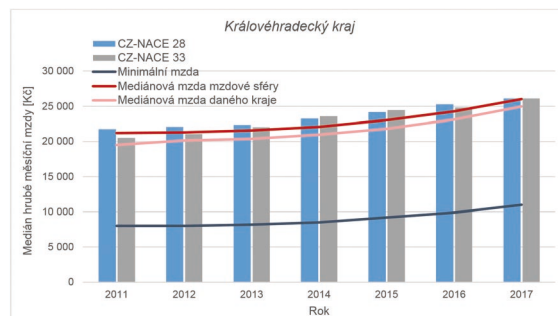
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V KARLOVARSKÉM KRAJI

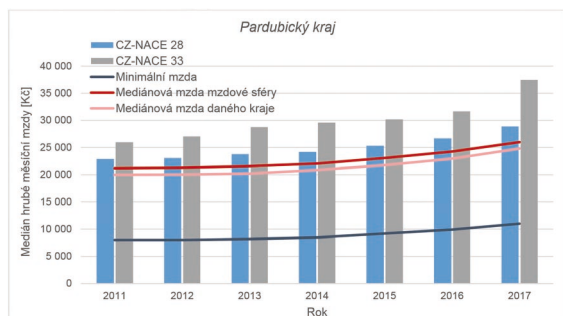
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V ÚSTECKÉM KRAJI

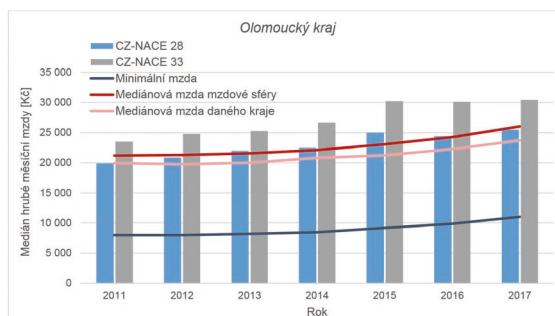
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V LIBERECKÉM KRAJI

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

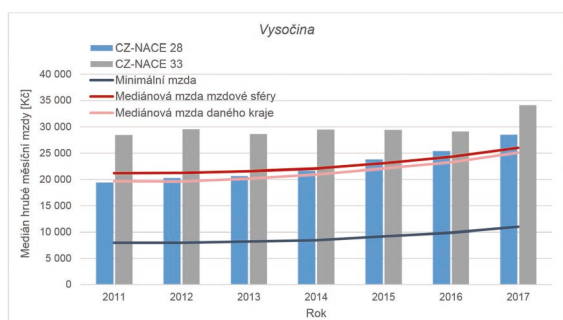

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V PARDUBICKÉM KRAJI

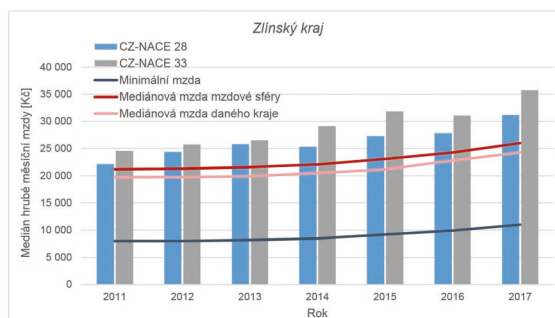

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V OLOMOUCKÉM KRAJI

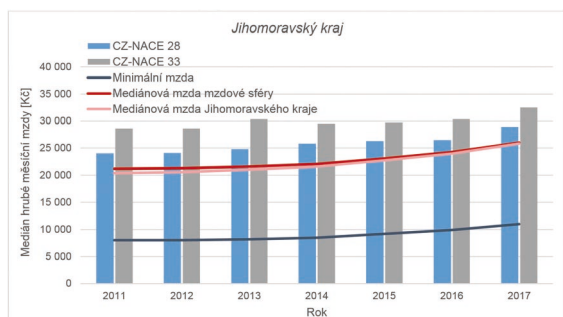
19

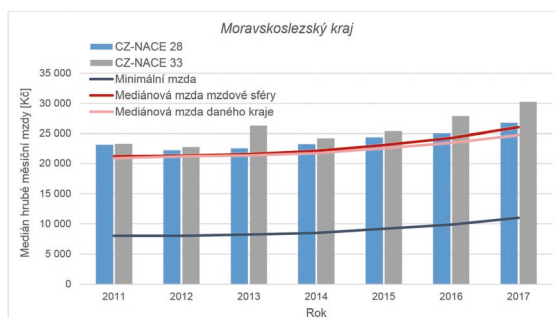
■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V KRAJI VYSOČINA

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V ZLÍNSKÉM KRAJI

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V JIHMORAVSKÉM KRAJI

■ VÝVOJ MEDIÁNU HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V LETECH 2011–2017 V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

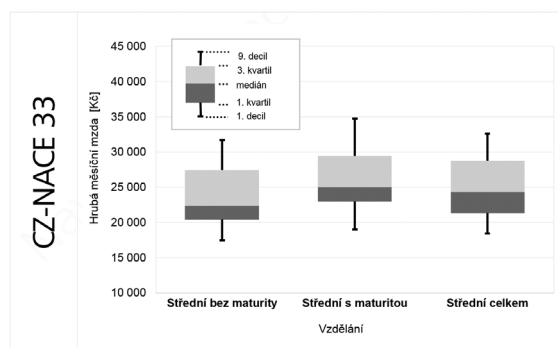
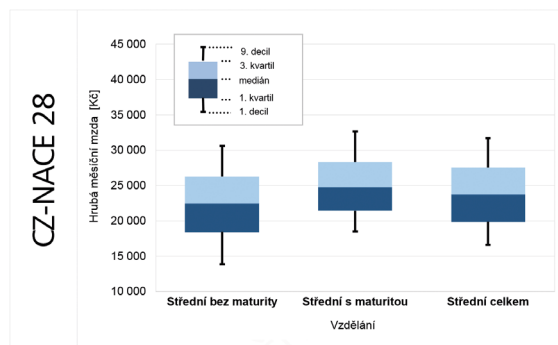
4.4 Příjmy absolventů pracujících ve strojírenství

Tato kapitola je zaměřena na příjmy absolventů pracujících ve strojírenských oborech v roce 2017. Absolventi jsou identifikováni nepřímo podle věku a vzdělání.

4.4.1 Příjmy středoškolských absolventů

Středoškolští absolventi jsou zde definováni jako zaměstnanci pracující ve strojírenských oborech, kteří mají střední vzdělání bez maturity nebo s maturitou a jejich věk – předpokládaný věk ukončení studia ≤ 5 let. Jedná se tedy o absolventy, kteří pravděpodobně dokončili studium v letech 2013 až 2017.

Obrázek níže ukazuje diferenciaci hrubé měsíční mzdy středoškolských absolventů pracujících ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) a v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) podle úrovně dosaženého vzdělání. Medián hrubé měsíční mzdy středoškolských absolventů s maturitou činil v roce 2017 v obou strojírenských oborech cca 25 000 Kč a byl tak přibližně o 2 500 Kč vyšší oproti středoškolákům bez maturity.

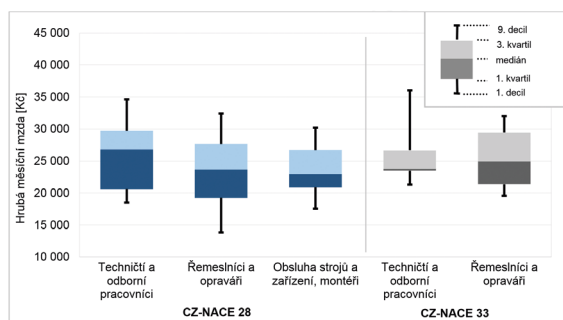
■ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY STŘEDOŠKOLSKÝCH ABSOLVENTŮ PRACUJÍCÍCH VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V ROCE 2017 PODLE ÚROVNĚ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ

Mezi nejčastěji zastoupená povolání ve strojírenských oborech patří techničtí a odborní pracovníci, řemeslníci a opraváři a obsluha strojů a zařízení a montéři.

Medián hrubé měsíční mzdy středoškolských absolventů pracujících ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) jako techničtí či odborní pracovníci činil v roce 2017 necelých 27 000 Kč, u řemeslníků a opravářů to bylo mírně přes 23 500 Kč, u obsluhy strojů a zařízení, montérů pak téměř 23 000 Kč.

V opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) byl medián hrubé měsíční mzdy v roce 2017 cca 23 800 Kč u technických a odborných pracovníků a 25 000 Kč u řemeslníků a opravářů. V tomto odvětví je však zastoupení poměrně nízké, což především u technických a odborných pracovníků způsobuje anomálie ve výsledcích.

■ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY STŘEDOŠKOLSKÝCH ABSOLVENTŮ PRACUJÍCÍCH VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V ROCE 2017 PODLE VYBRANÝCH HLAVNÍCH TŘÍD CZ-ISCO

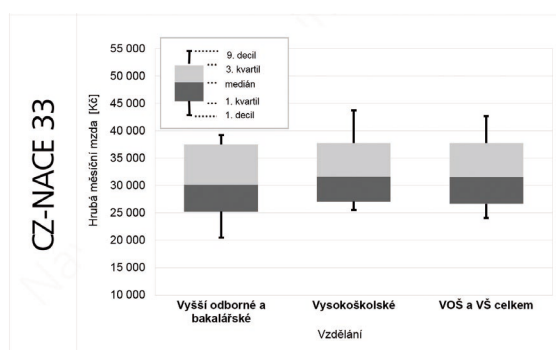
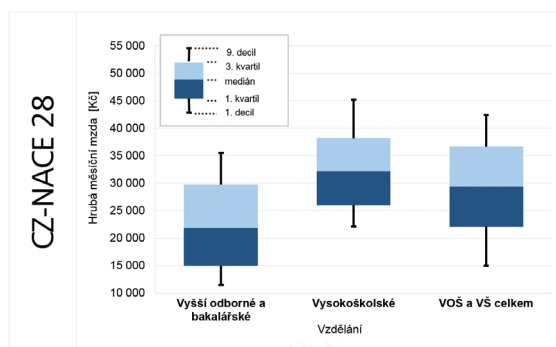
4.4.2 Příjmy vysokoškolských absolventů

Vysokoškolští absolventi jsou zde definováni jako zaměstnanci na dobu určitou či neurčitou pracující ve strojírenských oborech, kteří mají vyšší odborné a bakalářské nebo vysokoškolské vzdělání a jejich věk – předpokládaný věk ukončení studia ≤ 5 let. Jedná se tedy o absolventy, kteří pravděpodobně dokončili studium v letech 2013 až 2017.

Graf níže ukazuje, že medián hrubé měsíční mzdy absolventů s vysokoškolským vzděláním činil v roce 2017 ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) a v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) cca 32 000 Kč. Ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) byl přibližně o 10 000 Kč

vyšší oproti absolventům s vyšším odborným a bakalářským vzděláním. V opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) byl rozdíl mezi těmito stupni dosaženého vzdělání pouze nepatrný (cca 1 000 Kč), opět se zde však potýkáme s nízkým zastoupením v tomto odvětví.

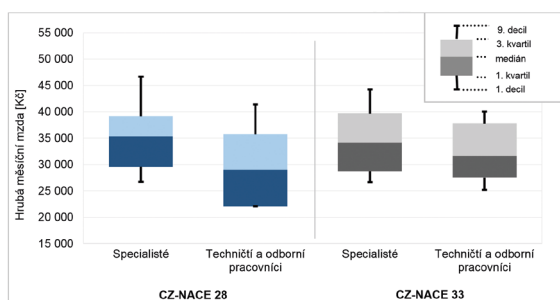
■ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VYSOKOŠKOLSKÝCH ABSOLVENTŮ PRACUJÍCÍCH VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V ROCE 2017 PODLE ÚROVNĚ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ

Následující graf srovnává diferenciaci mezd vysokoškolských absolventů pracujících ve strojírenských oborech podle vybraných hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO. V obou strojírenských oborech se jedná se o specialisty (2. hl. tř. CZ-ISCO) a technické a odborné pracovníky (3. hl. tř. CZ-ISCO), což jsou u čerstvých vysokoškolských absolventů očekávané hlavní třídy zaměstnání.

Medián hrubé měsíční mzdy vysokoškolských absolventů pracujících ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) jako specialisté činil v roce 2017 téměř 35 400 Kč, u technických a odborných pracovníků to bylo cca 29 000 Kč.

V opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) byl medián hrubé měsíční mzdy absolventů specialistů v roce 2017 cca 34 000 Kč, u technických a odborných pracovníků to bylo více než 31 500 Kč.

■ DIFERENCIACE HRUBÉ MĚSÍČNÍ MZDY VYSOKOŠKOLSKÝCH ABSOLVENTŮ PRACUJÍCÍCH VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V ROCE 2017 PODLE VYBRANÝCH HLAVNÍCH TŘÍD CZ-ISCO

5 | INFORMACE O BENEFITECH VE STROJÍRENSTVÍ

Řada strojírenských firem motivuje své zaměstnance i dalšími benefity, než jen mzdou. Snaží se tak motivovat stávající i potenciální zaměstnance a zvýšit tak zájem o obor. Zaměstnanecké benefity lze chápat jako různé finanční příspěvky či jiné výhody, které zaměstnavatel může, ale nemusí poskytovat svým zaměstnancům. Jinými slovy zaměstnanci na ně nemají nárok automaticky ze zákona a jejich poskytování ze strany zaměstnavatele je zcela dobrovolné. Pokud se zaměstnavatel rozhodne zaměstnancům poskytovat nějaké benefity, učiní tak dohodou v kolektivní smlouvě nebo vnitřním předpisem/směrnicí.

Z pohledu zaměstnanců či uchazečů o zaměstnání jsou benefity vedle výše mzdy dalším důležitým faktorem při výběru zaměstnavatele. Naopak z pohledu firem zaměstnanecké benefity představují konkurenční výhodu a nástroj, jak nalákat nové zaměstnance a udržet si stávající na dnešním vysoce konkurenčním trhu práce.

Mezi nejčastější benefity, které zaměstnavatelé svým zaměstnancům nabízejí, patří:

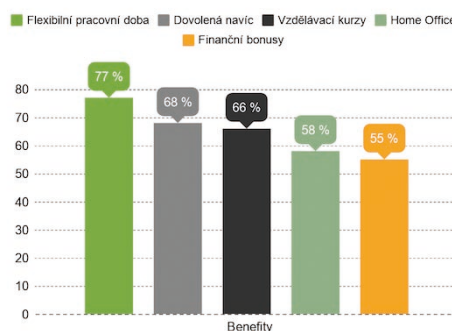
- Vzdělávací kurzy
- Flexibilní pracovní doba
- Dovolená navíc
- Home Office
- Finanční bonusy
- Příspěvek na penzijní připojištění
- Jazykové kurzy
- Příspěvky na stravování, volný čas či dojíždění
- Možnost čerpat neplacené volno
- Jídelna s kvalitním jídlem v místě pracoviště
- Firemní akce
- Podpora rodin s dětmi
- Možnost využití služebního vozidla (i pro soukromé účely)

Podle průzkumu společnosti Talentica, s. r. o. preferuje většina pracujících na technických pozicích flexibilní pracovní dobu, následuje delší dovolená, vzdělávací kurzy, možnost práce z domova a finanční bonusy. Takto uvádějí své preference především muži. Ženy upřednostňují flexibilní pracovní dobu, možnost práce z domova a delší dovolenou.

23

TOP benefity pro rok 2018

Zdroj: <https://www.talentica.cz/top-benefit-2018/>

5.1 Vybrané zaměstnanecké benefity ve strojírenských oborech v roce 2017 dostupné z šetření IPP

Příspěvek zaměstnavatele na **závodní stravování** je nejrozšířenějším zaměstnaneckým benefitem. Zaměstnavatel je podle zákoníku práce povinen umožnit zaměstnancům stravování, tzn. přestávku na stravování, během níž mají zaměstnanci možnost zakoupit jídlo (kdekoli, např. v obchodě nebo v kantýně). Není ale již povinen na stravování přispívat, proto se jedná o benefit.

Příspěvek na závodní stravování byl v roce 2017 sjednán v 93,4 % kolektivních smluv ve výrobě

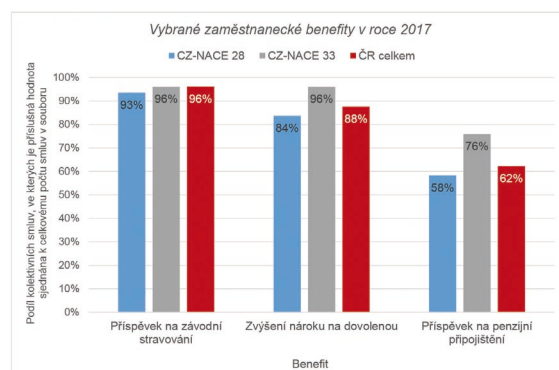
strojů a zařízení (CZ-NACE 28) a v 96,0 % kolektivních smluv v oblasti oprav a instalací strojů a zařízení (CZ-NACE 33). Pro srovnání celková úroveň využívání tohoto benefitu v České republice v roce 2017 činila 96,1 %. Míra využívání tohoto benefitu je tedy v oblasti oprav a instalací strojů a zařízení (CZ-NACE 33) na úrovni České republiky, kdežto ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) je podíl kolektivních smluv se sjednaným příspěvkem na závodní stravování o 2,7 p. b. nižší.

Zvýšení nároku na dovolenou neboli dovolená navíc nad rámec zákona patří mezi zaměstnanci k nejžádanějším benefitům. Naopak pro zaměstnavatele je to jeden z finančně náročnějších benefitů, protože musí zaměstnanci dovolenou navíc v plné výši proplatit a odvést za něj zdravotní a sociální pojištění. Zároveň však musí počítat s tím, že se zaměstnanec v době čerpání dovolené navíc nebude podílet na tvorbě zisku. Rozsah tohoto benefitu záleží na zaměstnavateli, může se jednat řádově o dny nebo dokonce až o týden dovolené navíc. Nejčastěji používanou variantou je zvýšení nároku na dovolenou o týden.

Zvýšení nároku na dovolenou je sjednáno v 96,0 % kolektivních smluv v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33), což převyšuje celorepublikový průměr (87,6 %) o 8,4 p. b. Ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) je zvýšení nároku na dovolenou dohodnuto v 83,6 % kolektivních smluv.

V souvislosti se snahou podporovat spoření na důchod může stát k penzijnímu připojištění přispívat také zaměstnavatel. Výše **příspěvku na penzijní připojištění** v takovém případě závisí čistě na zaměstnavateli a není nijak regulována státem. Zaměstnavatelé průměrně přispívají přibližně 500 Kč měsíčně. Výhodou je, že do výše 50 000 Kč ročně příspěvek nepodléhá platbám sociálního ani zdravotního pojištění a pro zaměstnavatele jsou tyto příspěvky daňově uznatelným nákladem (bez limitu). Pro zaměstnance je důležité vědět, že k příspěvku zaměstnavatele se neposkytuje státní příspěvek. Státní příspěvek se poskytuje na základě částky, kterou si zaměstnanec spoří sám jako fyzická osoba. Pokud má možnost k tomu získat ještě příspěvek od zaměstnavatele, tak se se správně nastavenou smlouvou jedná o velmi atraktivní benefit.

Příspěvek na penzijní připojištění je z uvedených benefitů nejméně používaný. Je ošetřen v 58,2 % kolektivních smluv ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) a v 76,0 % v opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33). V opravách a instalacích strojů a zařízení (CZ-NACE 33) je tento podíl výrazně nad úrovní České republiky, která v roce 2017 činila 62,3 %. Naopak ve výrobě strojů a zařízení (CZ-NACE 28) je oproti celorepublikové úrovni o 4,1 p. b. nižší.

■ VYBRANÉ ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY VE STROJÍRENSKÝCH OBORECH V ROCE 2017

6 | ZÁVĚR A SHRNUÍ

Předložená analýza ukázala, že **úroveň odměňování** ve sledovaných strojírenských oborech je **nadstandardní** ve srovnání s úrovní odměňování ve mzdové sféře České republiky. **Medián hrubé měsíční mzdy** zaměstnanců pracujících ve výrobě strojů a zařízení činil v roce 2017 přibližně **28 500 Kč**, **v opravách a instalacích strojů a zařízení** to bylo téměř **30 800 Kč**. Naproti tomu medián hrubé měsíční mzdy **ve mzdové sféře** ČR dosahoval cca **26 000 Kč**.

Co se týče **zaměstnaneckých benefitů**, příspěvek zaměstnavatele na **závodní stravování** byl v roce 2017 na shodné nebo mírně nižší úrovni než v průměru České republiky.

Zvýšení nároku na dovolenou bylo sjednáno v **96,0 %** kolektivních smluv **v opravách a instalacích strojů a zařízení** (CZ-NACE 33), což převyšuje **celorepublikový průměr** (87,6 %) o 8,4 p. b. **Ve výrobě strojů a zařízení** (CZ-NACE 28) bylo zvýšení nároku na dovolenou dohodnuto v **83,6 %** kolektivních smluv.

Příspěvek na penzijní připojištění byl v roce 2017 ošetřen v **58,2 %** kolektivních smluv **ve výrobě strojů a zařízení** (CZ-NACE 28) a v **76,0 %** **v opravách a instalacích strojů a zařízení** (CZ-NACE 33). **V opravách a instalacích strojů a zařízení** (CZ-NACE 33) je tento podíl výrazně nad úroveň České republiky, která činila **62,3 %**.

V rámci analýzy byly také mapovány **příjmy absolventů pracujících ve strojírenských oborech**. Medián hrubé měsíční mzdy **středoškolských** absolventů **s maturitou** činil v roce 2017 v obou sledovaných strojírenských oddílech cca 25 000 Kč a byl tak přibližně **o 2 500 Kč vyšší** oproti středoškolákům **bez maturity**.

Jak by se dalo očekávat, u absolventů vysokoškoláků jsou příjmy o něco vyšší. **Medián hrubé měsíční mzdy** absolventů **s vysokoškolským vzděláním** činil v roce 2017 v obou strojírenských oddílech cca **32 000 Kč**. U absolventů zaměstnaných **ve výrobě strojů a zařízení** (CZ-NACE 28) byl přibližně **o 10 000 Kč vyšší** oproti absolventům s vyšším odborným a bakalářským vzděláním.

Prezentovaná analýza ukazuje, že **příjmy ve strojírenství jsou dlouhodobě vyšší než průměr ČR, lépe jsou ve strojírenství odměňováni pracovníci s vyšším vzděláním a zaměstnanecké benefity jsou na stejné nebo vyšší úrovni než průměrně v ČR**.

7 | SEZNAM ZDROJŮ

26

TREXIMA, ČVUT v Praze, Fakulta Strojní, RCMT: Analýza příjmů a benefitů ve strojírenských oborech, Praha-Zlín, 2019.

Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (RIS3);

Panorama zpracovatelského průmyslu ČR;

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce: <http://www.infoabsolvent.cz>;

Systém předvídání kvalifikačních potřeb na trhu práce v perspektivě 5 let: <http://prognozatrhu prace.vupsv.cz/>;

Výstupy projektu PŘEKVAP (Předvídání kvalifikačních potřeb): <https://koopolis.cz/sekce/knihovna/407-prekvap-predvidani-vyvoje-trhu-prace-a-zkvalitnovani-vystupu-tohoto-predvidani>;

Stránky Českého statistického úřadu: <https://www.czso.cz/>;

Talentica: <http://www.talentica.cz>;

ceec research: <http://ceecresearch.cz/>;

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
RESEARCH INSTITUTE FOR LABOUR AND SOCIAL AFFAIRS

■ PŘÍJEMCE PROJEKTU

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí – VÚPSV, v. v. i.
Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7
www.vupsv.cz

■ DALŠÍ ÚČASTNÍCI PROJEKTU

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta strojní, Ústav výrobních strojů a zařízení – RCMT
Horská 3, 128 00 Praha 2, www.rcmt.cvut.cz
Svaz strojírenské technologie, z. s.
Politických vězňů 1419/11, 113 42 Praha 1, www.sst.cz